

ایران و ظرفیت‌های فرهنگی اکو

این کتاب در صدد است با مروری بر موضوع فرهنگ و تمدن، عناصر و مولفه‌های فرهنگی در تعامل‌های اجتماعی ملی و بین‌المللی و تحول فضای مناسبات فرهنگی در عصر جهانی شدن چارچوبی از ظرفیت‌ها و زمینه‌های تعامل‌های فرهنگی در حوزه جغرافیایی اکو ترسیم کند.

مشخصات کتاب: ایران و ظرفیت‌های فرهنگی اکو، حسین نوروزی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۹۲.

معرفی

ایران در طول تاریخ مجموعه‌ای از مشخصات یک کارگزار و کنشگر فرهنگی مطرح را داشته است. عناصر فعال و پرظرفیت فرهنگ و تمدن ایران و ابعاد مناسبات فرهنگی‌اش با سایر ملت‌ها و واحدهای سیاسی، توانمندی کنش و واکنش ملی را به مرور قوی و ورزیده ساخته‌اند. تکامل روحیه دین‌مدار و معنویت‌گرا در ساختار جامعه ایرانی و توسعه علمی و انسانی، علوم و فنون، ابداع صناعت، ذخایر ادبی و هنری فرهنگ ایرانی رشد داده است. بدین ترتیب، منش انعطاف‌پذیر و روشن‌بینانه در تکاپوی فرهنگی ایران همواره در صفحات و لحظات تاریخ ارتباطات فرهنگی به نمایش گذاشته شده است.

در مقاطع مختلف تاریخی قسمت اعظم جغرافیای پیرامون ایران امروز در مالکیت و حاکمیت ایران بوده است. در اثر برخوردها و نتایج معادله‌های سیاسی-امنیتی گستره جغرافیایی ایران به تدریج محدود شد و نواحی متنوعی از شرق، غرب، شمال و جنوب این سرزمین منتزع شدند. با وجود این، روح و دل مردمان این سرزمین‌ها از ایران جدا نشد و خوان فرهنگی ایران و هویت متعالی آن برای همه مشتاقان فرهنگ ایرانی باز بوده است.

پیوند کشورهای پیرامونی ایران ابتدا با همکاری‌های منطقه‌ای با ترکیه و پاکستان در قالب اکو شکل گرفت. این گام اول، زمینه تجدید حیات الفت‌های دیرین فرهنگی بود. گام دوم، پس از فروپاشی شوروی و الحاق جمهوری‌های تازه استقلال یافته از آن اتحاد، به جمع اعضای اکو به اوج رسید. هر چند رویکرد اولیه و ضروری این مناسبات سیاسی-امنیتی می‌نمود، ولی از دید اهل فرهنگ، زمزمه بازگشت به خویشتن فرهنگی این ملت‌ها بود که ندای باطنی مؤانست فرهنگی ایران مردمان را احیا کرد. اکنون در حوزه فرهنگی و تمدنی ایران ۱۰ کشور با روابط دیرین و ماندگار خود در قالب سازمان همکاری اقتصادی اکو به همکاری و تشریک مساعی می‌پردازند. یکی از نهادهای فرعی در سازمان اکو هم موسسه فرهنگی اکو است که اهداف بلندی را برای خود تعریف کرده است؛ ولی امکانات و ملاحظات آن که بر کارکرد آن اثرگذار بوده، حرکتش را بطئی و آرام کرده است.

این کتاب در صدد است با مروری بر موضوع فرهنگ و تمدن، عناصر و مولفه‌های فرهنگی در تعامل‌های اجتماعی ملی و بین‌المللی و تحول فضای مناسبات فرهنگی در عصر جهانی شدن چارچوبی از ظرفیت‌ها و زمینه‌های تعامل‌های فرهنگی در حوزه جغرافیایی اکو ترسیم کند. یکی از گفتارهای کتاب به طور مشخص به تاریخچه،

اهداف، آرمان‌ها و فعالیت‌های مختلف موسسه فرهنگی اکو می‌پردازد. در گفتارهای بعدی هم ابتدا ضمن معرفی نه چندان مفصل مسائل فرهنگ و تمدن ایرانی به نقش خاص و محوری ایران در مناسبات فرهنگی منطقه‌ای، فعال کردن بیش از پیش موسسه فرهنگی اکو و بهره‌برداری از این فرصت برای رفع پاره‌ای سوتفاهم‌ها میان دولت‌ها، لزوم نزدیکی بیشتر ملت‌ها و نخبگان کشورها به یکدیگر و برخی پیشنهادهای و توصیه‌های سیاست‌گذارانه در این زمینه ارائه شده است.

عناوین اصلی فصل‌های مختلف این کتاب به شرح زیر است:

- فصل اول: تاملی بر مبحث فرهنگ و جایگاه آن در روابط بین‌المللی
 - فصل دوم: ظرفیت‌ها و کارکردهای فرهنگی حوزه اکو
 - فصل سوم: آثار کارکردهای فرهنگی اکو بر ایران با تمرکز بر فعالیت موسسه فرهنگی اکو
 - فصل چهارم: ظرفیت‌های فرهنگی حوزه اکو و فرصت‌های نقش‌آفرینی فرهنگی ایران
 - فصل پنجم: راهکارها و سازوکارهای استفاده بهینه ایران از ظرفیت‌های فرهنگی اکو
- منابع و مآخذ